

ESBOÇ D'HISTÒRIA

LOS PUERTOS DEL MUNDO, EL BARRIO MARI-
... DE SU RULLICIO LOS DOMIN...

DOCTOR DEL CÓMIC DE SERIE NEGRA

NIEBLA

FIN DE SEMANA EN MARSELLA

COMO POR
SITUADO EN S

Chez Marius

Un diàleg telefònic, -Yeah. This is Tracy. -This is the chief of police. I understand you were..., una data, el 4 d'octubre del 1931, i un índex del **Chicago Tribune**, defineixen el naixement digem-ne oficial del comic de sèrie negra: **Dick Tracy**, de Chester Gould (1900, Pawnee, Oklahoma, USA).

Abans?, perquè sempre hi ha un abans, doncs abans no més hi havien hagut algunes tires detectivesques esporàdiques i aïllades, que no significaren gairabé res pel conjunt del sector, tals com **Hackshaw the Detective**, de Gus Mager, del 1913, o **Abie the Agent**, de Harry Hersfield, del 1914. De fet, potser els precedents més clars es poden trobar a determinats ambients i guions de la lacrimosa **Little Orphan Annie**, de Harold Gray, del 1924, i fins i tot a algunes aventures de la mundana i sofisticada **Connie**, de Franck Godwin, del 1927. En resum, poc més que res, i és que el comic dels anys vint encara era **funnies** en termes generals, la sèrie negra literària seguia sent més aviat grogenca i el cinema piliciac s'havia abonat sobretot al folletó.

Dick Tracy, violència, gangsters, policies, crims, investigació, persecucions, medis suburbials, delinqüència, crònica urbanam realisme històric, denuncia, respon al mateix engranatge de rerafons que **Little Cacsar**, de Mervyn Le Roy, sobre la novel·la d'igual títol que William Riley Burnett havia publicat el 1929, i **Public Enemy**, de William A. Welman, i **Bad Company**, de Tay Garnett, i **City Streets**, de Rouben Mamoulian, sobre guió original de Dashiell Hammett titolat **After the School**, i **The Maltese Falcon**, de Roy del Ruth, sobre l'obra homònima també de Dashiell Hammett, de 1930 i **Quick Millions**, de Richard

Brown, fins tots ells del mateix 1931, l'època del crack de Wall Street, d'Al Capone, de la pintura social de Bon Shahan, de la fotografia testimonial de Walker Evans, de la literatura compromesa de William Faulkner, anys negres, anys tristos, anys negres, anys tristos, anys negres, anys tristos, anys negres orgullosa i boiga dels vint, la Nordamèrica de la **prosperity**, la Nordamèrica del **american way of life**.

Model i pare mil vegades imitat, mil vegades menystingut, **Dick Tracy** donà pas a tot un allau de detectius, agents, inspectors i aventurers, l'era daurada del comic de sèrie negra, anys trenta, **Dan Dum** de Norman Marsh, 1933, **Radio Patrol**, d'Eddie Sullivan i Charlie Schmidt, 1933, **Red Barry**, de Will Gould, 1934, **Secret Agent X-9**, d'Alex Raymond, 1934, **Inspector Wade**, de Lyman Anderson, 1935, **Jim Hardy**, de Dick Moores, 1936, **Mickey Finn**, de Lank Leonard, 1936, **Buck Ryan**, de Jack Monk, 1937, **Charlie Chan**, d'Alfred Andriola, 1938, històries de tendència adulta, serioses, cinematogràfiques, divertiment i missatge, l'altra cara del comic infantil.

The Spirit, de Will Eisner, 1940, significà el principi del fi, i **Rip Kirby**, d'Alex Raymond, 1946, fou ja obertament el darrer dels clàssics, una obra fora d'època, una època aquella de comic dominant en part per la guerra i en part pels superhombres. **Roberto Alcazar y Pedrin**, de Joan Puerto i Eduard Vañó, 1940, **El inspector Dan**, d'Eugenio Giner, 1947, **El doctor Niebla**, de Francisco Hidalgo, 1948, i **Aventuras del FBI**, de Luis Bermejo, 1951, foren potser les millors i més famoses produccions del comic de sèrie negra espanyol del període. Després, el comic negre, crònica, denuncia i joc, de fet desaparagué, relliquia incompreensible, estorb molest i mirall indesitjable d'uns fets

que la nova prosperitat de postguerra ni entenien, ni volia recordar. Desaparagué, però no arribà a morir del tot, que passat l'impasse dels superagents i els superpoders, als anys setanta, de la depressió, de la crisi econòmica, del fi de l'euforia, de l'origen del desencant, del crack del petroli, del mite de la inseretat ciutadana i del triomf de la nova dreta, significativament a les hores retornà, distint, nou, actual, cínic i eròtic, salvatge i expressiu, **Alack Sinner**, de Carlos Sampayo i José Muñoz, 1975, **Sam Pezzo**, de Vittorio Giardino, 1981, **Marvin**, de Giancarlo Berardi i Ivo Milazzo, 1982, un comic que coincideixi amb el relleu de la filmografia i la literatura de sèrie negra, anys trenta, anys quaranta, la Bogiemania, la moda del blanc i negre, el retro, el revival i la nostàlgia, un moviment d'una altra banda del tot europeu i que entre nosaltres poden ben be representar autors com El Cubri, Mariel Soria i Andreu Martin, Antonio Segura i Leopoldo Sánchez, Pons, Pellejero i Zentner, Boada, Ana Juan, Sento o Martí.

Mig segle d'existència en sentit estricte, una etapa gloriosa d'entre guerres i un revival recent, aquesta és la història abreujada del comic de sèrie negra, un gènere que resulta molt més profund i transcendent d'allò que hom potser s'imagini a primer cop d'ull.

Joaquim Dols Rusiñol
Març 1985

NO, CHE?

R. NIPONCA